

OECD Journal on Development

**Development Co-operation - 2005 Report - Efforts and Policies of the
Members of the Development Assistance Committee
Volume 7 Issue 1**

Summary in Norwegian

OECDs journal om utvikling

**Samarbeid om utvikling – 2005-rapport – Innsats og politiske tiltak fra
medlemmene i komiteen for utviklingshjelp (DAC)
Volum 7, utgave 1**

Sammendrag på norsk

Denne rapporten gir en innføring i noen av de store og vanskelige spørsmålene som medlemmene har samarbeidet om i 2005. Vil giverlandene nå det årlige målet på 130 milliarder dollar i 2010? Hvor sendes hjelpen, og hvordan kan den brukes mer effektivt? Er teknisk samarbeid – betale eksperter fra høyutviklede land til å arbeide i utviklingsland – en god løsning? Gjøres det nok for å stimulere veksten slik at den kommer de fattige befolkningsgruppene til gode? Hvilke konklusjoner kan vi trekke av vårt felles nederlag med hensyn til å oppnå likestilling mellom kjønnene innen utdanning i 2005?

Hvis giverlandene skal kunne nå den vedtatte målsettingen for 2010, må rytmen i tilskuddsnivået øke med hele 60 % fra 2004 til 2010. Dette betyr en gjennomsnittlig økning på over 8 prosent per år, på et tidspunkt da OECD-landenes budsjetter er under sterkt press. Det forventes et sterkt oppsving i offisiell utviklingshjelp (ODA) på kort sikt, men en stor del av dette er nedskrivning av ikke-tilbakebetalt gjeld for en håndfull land, og vil ikke bety forbedret ressursoverføring til flertallet av utviklingslandene.

Det er innlysende at utviklingsspørsmål fikk uvanlig stor oppmerksomhet i 2005. Året startet med at verdenssamfunnet oppdaget de grufulle herjingene til tsunamien i Det indiske hav 26. desember 2004, og midler av uovertruffent omfang ble gitt ikke bare på regjeringsplan, men også fra privatpersoner over hele kloden. I juli viste ernæringskrisen i Niger hvor vanskelig det kan være for internasjonale hjelpe- og utviklingsordninger å hankes med selv langt mer forutsigbare humanitære nødsituasjoner. Den eksepjonelt voldsomme orkansesongen i Det karibiske hav og Mexico-golfen, et uhyre omfattende jordskjelv i Kashmir-regionen i oktober, samt stadig nye ernæringskriser i det sørlige Afrika gjorde at det ikke ble noen pause i etterspørselen etter humanitær hjelp.

På den politiske fronten vedtok OECDs ministerrådsmøte i mai en tekst om oppfølging av Tusenårserklæringen og Monterrey-avtalen der OECD-landene forpliktet seg til å forsterke arbeidet med å oppfylle Tusenårsmålene. G8-toppmøtet i Gleneagles i juli og den ordinære FN-generalforsamlingens sesjon i september bidro til å sette utviklingsspørsmål øverst på den internasjonale agendaen, parallelt med saker som er nært forbundet med utvikling: klimaendringene, sikkerheten og menneskerettighetene. Året ble avsluttet med Verdens handelsorganisasjons (WTO) møte i Hong Kong, som satte søkelyset på hvordan man kan bidra til å oppfylle Doha-løftet om en "utviklingsrunde".

Denne politiske siden av arbeidet er blitt kombinert med **analysearbeid**. I januar offentliggjorde FN-tusenårsprosjektet en rapport om hvordan Tusenårsmålene kan gjøres om fra global ambisjon til konkret realitet i hvert utviklingsland. Rapporten understreket at mange utviklings- og overgangsland vil komme til kort når det gjelder å oppfylle de fleste av målene, og tok til orde for en mer ambisiøs og systematisk bruk av eksisterende verktøy, f.eks. strategiene for fattigdomsreduksjon (PRSer) – disse bør dessuten utfylles av tiltak som "raske vinninger" i form av oppskalerte inngrep langs utprøvde linjer. Avtalen på Tusenårstoppmøtet i september om å nedsette en fredsbyggende kommisjon understreket verdenssamfunnets vilje til å unngå væpnede konflikter og støtte de ulike lands overgang fra krig til fred. Den britisk-finansierte kommisjonen for Afrika avga sin rapport i mars. Rapporten inneholdt vidtfavnende forslag både for afrikanske land og deres utviklingspartnere om hvordan utfordringene på dette kontinentet kan møtes. OECD og Den økonomiske kommisjonen for Afrika utfylte dette arbeidet med det som kalles den første gjensidige gjennomgangen mellom Afrika og OECD. Verdensbankens rapport om utvikling på verdensbasis inneholdt en ny analyse av betydningen av rettferdighet i utviklingsprosessen.

Men det skjedde også konkrete ting i året 2005. Slutten på **multifiberavtalen** – den siste avtalen i Uruguay-runden – førte til betydelige endringer i mønstrene innen tekstilhandel, selv om den virket belastende på mange tekstileksporterende utviklingsland – endringene ble også en viss tid hemmet ved gjeninnføring av kontrolltiltak på bestemte nøkkelmarkeder. I rammen av initiativet for de sterkt forgjeldede fattige landene (HIPC) ble det vedtatt å slette en del økonomisk og sosialt dyktige lands multilaterale gjeld til Det internasjonale pengefondet (IMF), Verdensbankens utviklingsfond for de fattigste landene (IDA - International Development Association) og Det afrikanske utviklingsfondet (ADF). En vesentlig reduksjon ble innvilget Nigeria, Afrikas mest befolkede land. Videre ble det truffet viktige beslutninger om hjelpens omfang og effektivitet, som forklart senere i dette kapitlet.

I kjølvannet av det imponerende vekstnivået i 2004 ser det ut til at veksten i utviklingslandene har fortsatt, med en vekstrate i inntekt per innbygger som ligger klart over OECD-landenes, og Afrika oppviser endelig betydelig (men fortsatt for lav) økning i inntekt per innbygger. I en rekke land viste forvaltningsindikatorene fortsatt stigende tendens. Oljeprisenes skarpe stigning ga oljeeksportørene ekstra, uventet profitt og hemmet veksten i andre land, men i skrivende stund ser det ut til at de negative virkningene for utviklingslandene som helhet er mindre alvorlige enn fryktet.

Kort sagt ble vi i 2005 minnet om at betydelige endringer må til dersom forholdene for de fattige i verden skal komme i nærheten av nivået som forutsettes i Tusenårsmålene. Men det skjedde også ting som gjorde det mulig å bygge opp en stadig mer målrettet fellesinnsats for å akselerere arbeidet med å bekjempe en grad av fattigdom og ulikhet som verden ikke lenger kan godta.

OECDs DAC-sekretariat anslår at DAC-medlemmenes totale nettoutbetalinger til offisiell utviklingshjelp (ODA) vil stige fra 79,5 milliarder dollar i 2004 til 128,1 milliarder i 2010 (i konstant 2004-dollarverdi), en økning på nesten 50 milliarder. Dette er den største potensielle ODA-økningen som er blitt målt av DAC siden komiteens grunnleggelse i 1960. Men tross oppmuntrende indikasjoner er det fortsatt uvisst om bistandsnivåene i 2006 når opp til Monterrey-forpliktelsene. Og tross et oppsving i ODA på kort sikt, må giverlandene drastisk øke andre former for hjelp hvis de vil komme i nærheten av nivåene definert for 2010.

Med bistandsbudsjetter programmert for økning, kan hjelpen ytes på en mer effektiv måte? Selv om utvikling stadig blir et mer samordnet fellestiltak, må de nedarvede mønstrene i bistandsytelsen endres vesentlig, og i de siste årene er det blitt tatt en rekke initiativ som omformer måten mange giverland tradisjonelt har planlagt og gitt assistanse på. OECD DAC bidro med støtte til Paris-toppmøtet (High Level Forum) i mars 2005, og møtets slutterklæring markerte ny enighet og vilje til å reformere bistanden med sikte på en mer effektiv bekjempelse av global fattigdom. Dette bør oppmuntre til lokale tiltak for å endre handlingsmønstrene mellom giverland og mellom giver- og mottakerland til fordel for nye metoder, med sikte på å fremme en mer bærekraftig utvikling.

Å bygge opp kompetanse er den sentrale oppgaven og en av de vanskeligste innen utvikling. Enten det dreier seg om den "kompetente stat" og de offentlig institusjonenes evne til å yte tjenester eller skape en effektiv ramme for utvikling, eller om kompetanse innen den private sektor, det sivile samfunn eller hos enkeltpersoner, er den genuine kompetanseutviklingen nøkkelen til varig fremgang. Det er sjelden man oppnår raske resultater på dette området. Teknisk samarbeid (TC) og kompetanseutvikling er ikke på noen måte synonyme. Men vi må se på i hvilken grad TC-programmer bedre kan gjenspeile en del av konklusjonene av arbeidet med kompetansebygging i DAC, UNDP og andre fora, og hvordan utdanningsprogrammer på universitets- og høyskolenivå kan støtte lokale kompetansebyggende institusjoner. For mange ressurser har gått med til å oppgradere enkeltpersoners ferdigheter uten å ta høyde for behovet for å forbedre effektiviteten til organisasjonene der de arbeider, for ikke å snakke om disse organisasjonenes bredere institusjonelle sammenheng. Dette kan føre til frustrasjon hos utdannede enkeltpersoner og redusere den positive effekten på organisasjonene som helhet. Det kan være nødvendig å satse på en mer strategisk, langsiktig metode for oppgradering av nøkkelinstitusjoner, der opplæringsprogrammer for enkeltpersoner deretter inkluderer.

Erfaringene vi har høstet innen kompetanseutvikling viser at det mangler en konstant, tålmodig tilnæringsmåte – giverlandenes kortsiktige prosjektmålsettinger trer i stedet for langsiktige, inkrementale endringer. Bistandsøkningen i løpet av et tiår gir mulighet til å definere mer realistiske tidsrammer for arbeidet med kompetanseutvikling, takket være

mer forutsigbare bistandstilskudd. Økt bistand gjør det nødvendig å ta problemer med bistandsavhengighet på alvor, særlig i Afrika og mindre land generelt, og nøkkelrisikoer knyttet til forvaltningen av bistanden må også tas i betraktning.

Vi står nå ved en avgjørende milepæl på veien mot Tusenårsmålene og 2015. Vår manglende evne til å oppfylle målet om lik utdanningsdeltakelse fra begge kjønn understreker behovet for å overveie hvordan kjønnsdimensjonen innen utviklingsarbeidet kan behandles på en effektiv måte.

Det er økende forståelse for at “gender mainstreaming” som strategisk prinsipp har sine begrensninger. Det foreligger en klar vilje, både individuelt og kollektivt, til å innrømme noen av våre feil og prøve ut fremgangsmåter for å nå bedre resultater. Vi trenger å bruke mye energi og innovasjon for å definere fremgangsmåter for en bistandsytelse basert på nytenkning, drøfte våre erfaringer med hverandre, lære av dem og arbeide i fellesskap med fornyet motivasjon.

© OECD 2006

Denne oppsummeringen er ingen offisiell OECD-oversettelse.

Denne oppsummeringen kan reproduseres hvis OECDs copyright og originalens tittel angis.

Flerspråklige oppsummeringer er oversatte utdrag av OECD-publikasjoner opprinnelig utgitt på engelsk og fransk.

Disse er gratis tilgjengelige på OECDs Online Bookshop

www.oecd.org/bookshop/

For ytterligere informasjon, ta kontakt med OECD Rights and Translation unit, Public Affairs and Communications Directorate.

rights@oecd.org

Faks: +33 (0)1 45 24 13 91

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal
75116 Paris
Frankrike

Besøk vårt nettsted www.oecd.org/rights/

